

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
Session de 1928-1929	N° 143		Zittingsjaar 1928-1929
PROPOSITION DE LOI, N° 60	SÉANCE du 7 Mars 1929	VERGADERING van 7 Maart 1929	WETSVOORSTEL, N° 60

PROPOSITION DE LOI

relative à l'établissement des impôts sur les revenus
et au recours judiciaire contre cet établissement.

RAPPORT

FAIT, AU NOM DE LA SECTION CENTRALE (1),
PAR M. DE WINDE.

MESSIEURS,

La proposition de MM. Clynnans et consorts a un double objet :

1° Substituer à la décision du Directeur des contributions sur le désaccord existant entre le contribuable et le contrôleur des contributions la décision d'une juridiction nouvelle dont la composition serait analogue à celle prévue par l'article 14 de la loi du 28 février 1924 complétant l'article 56 des lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus;

2° Confier la connaissance des appels relevés contre les décisions de ces Commissions non plus à la Cour d'appel mais à des Commissions d'appel cantonales.

**

La proposition de loi s'inspirant du désir de protéger les contribuables contre les pouvoirs excessifs accordés au fisc, la section centrale s'étonne de voir les auteurs de la proposition renoncer à la compétence accordée jusqu'à ce jour, en cette matière, à la juridiction de la Cour d'appel dont la science et la compétence aussi bien que l'indépendance vis-à-vis du fisc ont toujours constitué la meilleure sauvegarde des droits des contribuables.

La seule considération que les Commissions cantonales siègeraient à proximité du domicile du contribuable ne peut suffire à justifier la réforme proposée. Il est inexact, d'autre part, que la procédure fiscale devant la Cour d'appel coûte cher et ne soit pas accessible aux contribuables modestes. Seuls les honoraires d'avocats peuvent ici entrer en ligne de compte et ceux-ci sont proportionnés à l'import-

WETSVOORSTEL

betreffende het invoeren van de belastingen op de inkomsten en het verhaal in rechten tegen deze invoering.

VERSLAG

NAMENS DE MIDDENAFDEELING (1), UITGEBRACHT
DOOR DEN HEER DE WINDE.

MIJNE HEEREN,

Het wetsvoorstel van de heeren Clynnans e. s. heeft een tweevoudig doel :

1° De uitspraak van den Directeur der belastingen over het geschil tusschen den belastingplichtige en den controleur der belastingen, te vervangen door de uitspraak van eene nieuwe rechtsmacht waarvan de samenstelling gelijk zou zijn aan die welke voorzien wordt door artikel 14 van de wet van 28 Februari 1924, ter aanvulling van artikel 56 van de samengeordende wetten op de inkomstenbelasting;

2° Het kennis nemen van het beroep tegen de beslissingen van deze Commissies niet meer toe te vertrouwen aan het Hof van Beroep, maar aan de kantonnale Commissies van Beroep.

**

Daar het wetsvoorstel de belastingplichtigen wil beschermen tegen de al te groote macht welke aan den fiscus is verleend, heeft de Middenafdeeling er zich over verwonderd dat de indieners afzien van de bevoegdheid welke tot dusverre in deze zaak was verleend aan het Hof van Beroep, waarvan de wetenschap en de bevoegdheid, evenals de onafhankelijkheid tegenover den fiscus steeds de beste waarborg zijn geweest voor de rechten van de belastingplichtigen.

Dat de kantonnale Commissies zouden zetelen in de nabijheid van de woonplaats van den belastingplichtige is geen voldoende beweegreden om de voorgestelde hervorming te billijken. Het is anderzijds onnauwkeurig, dat de fiscale procedure voor het Hof van Beroep duur is en niet bereikbaar voor de min gegoeede belastingplichtigen. Alleen het eereloon van de advocaten kan hier in aanmerking genomen

(1) La Section centrale était composée de MM. Hallet, président, Van Isacker, Vanden Corput, Van Dievoet, Fieulien, Housiaux et De Winde.

(1) De Middenafdeeling bestond uit de heeren Hallet, voorzitter, Van Isacker, Vanden Corput, Van Dievoet, Fieulien, Housiaux en De Winde.

tance de l'affaire. Ils ne seront pas moindres parce que l'avocat devra, pour plaider, se rendre au chef-lieu du canton plutôt qu'au siège de la Cour d'appel.

La substitution de nombreuses juridictions, une par canton, aux trois Cours d'appel du pays, porterait d'ailleurs une atteinte des plus graves à l'unité de jurisprudence et aurait pour conséquence inévitable d'augmenter considérablement le nombre du recours en cassation.

Les auteurs de la proposition nous paraissent s'être trop exclusivement préoccupés de ce qu'ils croient être l'intérêt des contribuables modestes dont les litiges fiscaux ne soulèvent le plus souvent que l'appréciation de faits peu importants et de contestations faciles à résoudre.

Cette sympathie peut justifier la création de juridictions fiscales de première instance installées à proximité du contribuable (premier objet de la proposition) mais ne saurait exiger le sacrifice des intérêts des contribuables plus importants. Ce serait le cas si un juge de paix, assisté d'un délégué de l'Administration des finances et d'un délégué des contribuables (art. 4 du projet) devait juger en degré d'appel tous les litiges fiscaux en matière d'impôts sur les revenus.

La conception de cette juridiction cantonale d'appel nous paraît, au surplus, être une garantie bien fragile pour les contribuables contre les excès du fisc. Des trois membres qui la composeraient, la compétence toute spéciale du délégué de l'Administration, nullement contre-balancée par celle du délégué des contribuables, imposerait fort aisément l'avis de l'Administration au juge de paix, peu habitué par sa compétence ordinaire, à l'examen des questions de droit et même de fait souvent fort délicates et toutes techniques que soulèvent les litiges fiscaux. Le délégué de l'Administration n'aura guère de peine à y faire triompher sa cause.

Que serait-ce si l'avocat du fisc y apportait encore son concours? Or, le droit du fisc de se faire représenter, aussi bien que le contribuable, par un avocat devant cette juridiction d'appel, ne saurait être contesté.

Faut-il insister, enfin, sur la charge financière qu'entraînerait pour l'Etat l'obligation de se faire représenter par de nombreux avocats devant toutes ces juridictions cantonales.

Ces considérations ont amené la section centrale à ne pas retenir les articles 4 et suivants de la proposition relatifs à la création de Commissions d'appel cantonales.

*
* *

worden, en dit is geëvenredigd aan de belangrijkheid van de zaak. Het zal niets minder zijn, omdat de advocaat, om te pleiten, naar de hoofdplaats van het kanton zal moeten gaan in plaats van naar den zetel van het Hof van Beroep.

Het vervangen van de drie Hoven van Beroep van het land door talrijke rechtbanken, een per kanton, zou ten andere zeer schadelijk zijn voor de eenheid van rechtspraak, en zou onvermijdelijk voor gevolg hebben de gevallen van beroep in cassatie aanzienlijk te vermeerderen.

Het wil ons voorkomen dat de indieners van het ontwerp zich al te uitsluitend bekommeren om wat zij meenen te wezen het belang van de kleine belastingbetalers, wier fiskale geschillen meestal maar betrekking hebben op onbelangrijke feiten en over gemakkelijk te regelen betwistingen.

Dat kan wel het oprichten verklaren van fiskale rechtsmachten van eersten aanleg, opgericht in de buurt van den belastingbetaler (eerste doel van het voorstel), maar van daaruit mag men de belangen van de aanzienlijkere belastingplichtigen zoo maar niet over het hoofd zien. En dit zou gebeuren wanneer een vrederechter, bijgestaan door een afgevaardigde van de belastingbetalers (art. 4 van het ontwerp) over al de fiskale geschillen in zake inkomstenbelasting in beroepsaanleg moesten vonnissen.

De opvatting van deze kantonnale rechtsmacht van beroep schijnt bovendien een zeer geringe waarborg te zijn voor de belastingplichtigen tegen de overdrijvingen van den fiscus. Op de drie leden die haar zouden samenstellen, heeft de afgevaardigde van het bestuur een bijzondere bevoegdheid; de bevoegdheid van den afgevaardigde der belastingplichtigen weegt er geenszins tegen op; en de eerstgenoemde zou zonder moeite het advies van het bestuur opdringen aan den vrederechter die, wegens zijn gewone bevoegdheid, weinig vertrouwd is met het onderzoek van quaesties van rechtelijken of zelfs feitelijken aard, dikwijls zeer kiesch en volkomen technisch, welke door de fiskale geschillen opgeworpen worden. De afgevaardigde van het bestuur zou geen moeite hebben om zijn standpunt te doen zegevieren.

Hoe zouden de zaken zich voordoen indien de advocaat van den fiscus hierbij zijne medewerking verleende? Het recht van den fiscus, echter, om, evenals de belastingplichtige, zich te laten vertegenwoordigen door een advocaat, voor deze rechtsmacht van beroep, kan niet betwist worden.

Moet men ten slotte nadruk leggen op de financiële lasten, welke voor den Staat, zouden voortvloeien uit de verplichting zich te laten vertegenwoordigen door talrijke advocaten, voor al de kantonnale commissies van beroep?

Deze overwegingen hebben er de middenafdeeling toe gebracht, de artikelen 4 en volgende van het voorstel, betreffende de oprichting van kantonnale commissies van beroep, niet te behouden.

*
* *

Plus intéressante est la première partie de la proposition qui crée une juridiction de première instance. Dans la législation actuelle c'est le fisc, représenté par le Directeur des contributions qui, en première instance, est à la fois juge et partie en sa cause contre le contribuable. Emanant du fisc les décisions du Directeur des contributions ne peuvent engager le contribuable à s'incliner devant elles et le déterminent au contraire, en cas de désaccord, à prendre son recours devant le juge d'appel.

Il en serait tout autrement si la décision du Directeur des contributions pouvait être soumise par le contribuable au jugement d'une Commission telle que celle créée par l'article 14 de la loi du 28 février 1924, mais à l'appréciation de laquelle, en vertu de cette loi, le contrôleur des contributions a, *seul*, actuellement, le droit de soumettre l'imposition fiscale qu'il a établie à charge d'un contribuable.

L'arrêté ministériel du 25 avril 1924 en règle la composition et le fonctionnement. Elle se compose de :

1° Deux délégués du Conseil communal (pris en dehors des membres du Conseil communal);

2° Quatre représentants du commerce et de l'industrie, choisis par le président du tribunal de commerce ou, à défaut, du tribunal de première instance;

3° Deux délégués des organismes professionnels représentant les fonctions libérales, charges ou offices, à désigner par les bâtonniers ou présidents de ces organismes.

Sauf à revoir cette composition et à la déterminer par arrêté royal et non par arrêté ministériel, il suffirait d'autoriser *non le fisc mais le contribuable* à soumettre en premier ressort à cette Commission et à y discuter l'imposition établie par le Directeur des contributions en vertu du droit que lui confère l'article 65 de la loi.

Mais nous ne croyons pas, comme le fait la proposition de loi, qu'il soit opportun de supprimer le droit du contribuable d'introduire auprès du Directeur des contributions une réclamation contre la taxation du contrôleur.

Si nous ne pouvons accorder au Directeur des contributions la qualité d'un juge statuant en premier degré sur les réclamations des contribuables nous estimons que l'instruction administrative, faite par le Directeur et qu'organisent les articles 61 à 64, ne peut qu'être avantageuse au contribuable puisqu'elle doit porter sur les éléments de fait et de droit invoqués par le contribuable en vue de faire réduire la taxation établie par le contrôleur. Cette instruction formera d'ailleurs le dossier à soumettre éventuellement à la Commission et à la Cour d'appel. Mais le Directeur des contributions étant saisi d'une récla-

Veel belangwekkender is het eerste gedeelte van het voorstel waardoor eene rechtsmacht van eersten aanleg wordt opgericht. Met de bestaande wetgeving is het de fiscus, vertegenwoordigd door den Directeur der Belastingen, die, in eersten aanleg, levens rechter en verschijnende partij is, in zijn geschil met den belastingplichtige. Aangezien de beslissingen vanden Directeur der Belastingen uitgaan van den fiscus, kunnen zij den belastingplichtige niet aanzetten om er zich aan te onderwerpen; zij doen hem integendeel overgaan, in geval van geschil, tot het instellen van een geding voor de rechtsmacht van beroep.

Het zou niet hetzelfde zijn, zoo de beslissing van den Directeur der belastingen, door den belastingplichtige, kon worden onderworpen aan de uitspraak van eene commissie, van denzelfden aard als diegene die opgericht werd krachtens artikel 14 der wet van 28 Februari 1924, doch waaraan uitsluitend de controller der belastingen, volgens deze wet, het recht heeft den aanslag te onderwerpen dien hij gevestigd heeft ten laste van een belastingplichtige.

Het ministerieel besluit van 25 April 1924 regelt de samenstelling en de werking van deze commissie. Zij bestaat uit :

1° Twee afgevaardigden van den gemeenteraad (gekozen buiten de leden van den gemeenteraad);

2° Vier vertegenwoordigers van den handel en de nijverheid, gekozen door den voorzitter van de handelsrechtbank, of, bij ontstentenis daarvan, van de rechtbank van eersten aanleg;

3° Twee afgevaardigden van de beroepsorganisaties die de vrije beroepen, ambten of bedieningen vertegenwoordigen, aan te stellen door de stadhouders of voorzitters van deze inrichtingen.

Mits deze samenstelling te herzien en ze te bepalen niet bij Koninklijk besluit, maar bij ministerieel besluit, zou het voldoende wezen machtiging te verleenen *niet aan den fiscus maar aan den schatplichtige* om den aanslag, vastgesteld door den Directeur der belastingen krachtens het recht hem bij artikel 65 der wet verleend, in eersten aanleg voor deze Commissie te brengen en ze aldaar te bespreken.

Wij meenen echter niet dat, zooals het wetsvoorstel zegt, het gepast is het recht van den schatplichtige om bij den Directeur der belastingen een bezwaar in te dienen tegen den aanslag van den controller, af te schaffen.

Kunnen wij aan den Directeur der belastingen de bevoegdheid niet verleenen van een rechter sprekende in eersten aanleg over de bezwaren der schatplichtigen, dan meenen wij toch dat het bestuursonderzoek, ingesteld door den Directeur met inachtneming van de artikelen 61 tot 64, slechts voordeelig kan wezen aan den schatplichtige, vermits dit onderzoek moet gaan over de gegevens in feite en in rechten aangevoerd door den schatplichtige om den aanslag van den controller te doen verminderen. Dit onderzoek zal trouwens het dossier uitmaken dat desgevallend aan de Commissie en aan het Hof van

nation il conviendrait qu'il fût contraint de l'instruire sans retard et de notifier la décision qu'il doit prendre en vertu de l'article 65 avant que ne soit établie la nouvelle taxation pour l'exercice subséquent.

Le contribuable conserverait néanmoins toujours le droit de déférer directement à la Cour d'appel la décision du Directeur des contributions.

Il importe cependant de ne pas permettre aux parties, que ce soit le fisc ou les contribuables, de déférer à la Cour d'Appel des litiges de peu d'importance et d'admettre, au contraire que les commissions statuent définitivement sur ces petites contestations. C'est pourquoi la Section Centrale estime pouvoir fixer à un maximum de 500 francs le montant de la contestation qui serait jugée en dernier ressort par les commissions. Nous disons le montant de la contestation et non pas le montant de la taxation, c'est-à-dire la différence entre la taxation faite par le directeur et la somme à laquelle le contribuable évalue le montant de l'impôt discuté. Il ne faut pas, en effet, que le fisc renonce à faire l'application des directives contenues dans la circulaire ministérielle du 20 avril 1927 qui, malgré le droit du fisc d'opérer le recouvrement de l'entièreté de l'impôt tel qu'il l'a établi, prescrit de ne percevoir que la partie de l'impôt qui n'est pas sérieusement contestée.

La réforme consisterait ainsi :

1° A supprimer les alinéas 2, 3 et 4 de l'article 56 pour les reporter à la suite de l'article 65, sauf à en modifier le texte comme il est précisé ci-dessous.

2° A modifier le texte de ces alinéas en ce sens que les décisions motivées de ces Commissions aussi bien que les décisions du Directeur des contributions peuvent être l'objet d'un recours devant la Cour d'appel.

Cette réforme aurait pour conséquence, pensons-nous, de substituer, dans la plupart des contestations peu importantes et de solution aisée, la décision de la Commission à celle de la Cour d'appel, le contribuable étant satisfait d'avoir pu soumettre ses observations à un collège de commissaires entièrement indépendants du fisc et possédant sa confiance. Seules les affaires importantes et délicates seront, en fait, soumises à la Cour d'appel.

3° A compléter l'article 68 en ce sens qu'en cas de réclamation d'un contribuable contre la taxation établie par le contrôleur, toute nouvelle taxation pour les exercices subséquents, du chef de l'impôt litigieux, ne sera pas exigible aussi longtemps que le Directeur n'aura pas statué sur la réclamation introduite contre la taxation précédente.

C'est pourquoi la section centrale vous propose

Beroep zal moeten voorgelegd worden. Doch eenmaal dat een bezwaar bij den Directeur der belastingen is ingediend, zou het betamen dat deze verplicht weze de zaak onverwijld te onderzoeken en van de beslissing, welke hij krachtens artikel 65 nemen moet, aanzegging te geven alvorens de nieuwe aanslag voor het volgend dienstjaar vastgesteld is.

De schatplichtige zou niettemin altijd het recht behouden de beslissing van den Directeur der belastingen rechtstreeks aan het Hof van Beroep over te maken.

Het is echter noodig niet toe te laten aan partijen, het wezen de fiscus of de schatplichtigen, aan het Hof van Beroep geschillen over te maken van weinig belang, of anderzijds wel toe te laten dat de Commissies definitief beslissen over deze geringe aangelegenheden. Daarom meent de Middenafdeeling het bedrag van de betwisting dat in laatste instantie door de Commissies wordt beslecht, te mogen bepalen op een maximum van 500 frank. Wij zeggen het bedrag van de betwisting en niet het bedrag van de schatting, 't is te zeggen het verschil tusschen de schatting door den Directeur gedaan en de som waarop de schatplichtige het bedrag van de betwiste belasting zelf raamt. De fiscus moet inderdaad niet afzien van de toepassing der onderrichtingen bevat in den ministerieelen omzendbrief van 20 April 1927, waarbij wordt voorgeschreven dat, ondanks het recht van den fiscus om de geheele som zooals hij ze heeft vastgesteld, te innen, slechts het gedeelte van de belasting dat niet ernstig wordt betwist, zou worden ingevorderd.

De hervorming zou dus hierin bestaan :

1° De alinea's 2, 3 en 4 van artikel 56 intrekken om ze te doen volgen op artikel 65, mits den tekst te wijzigen zooals verder wordt bepaald;

2° Den tekst dezer alinea's met dien verstande te wijzigen dat de met redenen omkleede beslissingen dezer Commissies, zoowel als de beslissingen van den Directeur der belastingen vatbaar kunnen zijn voor verhaal bij het Hof van Beroep.

Deze hervorming zou, naar onze meening, voor gevolg hebben, in meestal de weinig belangrijke en gemakkelijk op te lossen betwistingen, de beslissing van het Hof van Beroep te vervangen door die van de Commissie; de schatplichtige zou genoeg nemen met zijne opmerkingen voor te leggen aan een college van Commissarissen, dat volkomen onafhankelijk is van den fiscus en zijn vertrouwen geniet. Alleen de aanzienlijke en ingewikkelde zaken worden aan het Hof van Beroep voorgelegd;

3° Artikel 68 aan te vullen met dien verstande dat, wanneer een schatplichtige een bezwaar heeft ingediend tegen den aanslag van den contrôleur, elke nieuwe aanslag voor de volgende dienstjaren wegens de betwiste belasting, niet eischbaar is zoolang de Directeur geen uitspraak heeft gedaan over het bezwaar tegen den voorgaanden aanslag aangevoerd.

Daarom stelt de Middenafdeeling U voor, het voor-

de substituer à la proposition de M. Glynmans les textes suivants :

ART. 1. — *Sont supprimés les alinéas 2, 3 et 4 de l'article 56 des lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus.*

ART. 2. — *Sont complétés et modifiés comme suit les articles 65, 66 et 68.*

ART. 65. — *Dans les trois mois de cette notification le contribuable peut, par requête motivée, soumettre ses observations, verbalement ou par écrit, à l'encontre de la décision du Directeur des contributions, à une Commission dont la composition et le fonctionnement sont réglés par arrêté royal.*

Préalablement à leur entrée en fonctions, les membres de cette Commission prêtent, entre les mains du contrôleur le serment de s'acquitter de leur mission en toute impartialité et de garder le secret des délibérations auxquelles ils auront participé.

Les décisions de la Commission doivent être motivées.

ART. 66. — *Les décisions de la Commission sont rendues en dernier ressort si le montant de la contestation retardive à l'impôt discuté ne dépasse pas la somme de 500 francs.*

Si le montant de la contestation dépasse la somme de 500 francs elles peuvent être l'objet, tant de la part du Directeur des contributions que de la part du contribuable, d'un recours devant la Cour d'appel, dans le ressort de laquelle la cotisation attaquée est établie.

Le recours du contribuable devant la Cour d'appel sera recevable alors même que le contribuable n'aurait pas saisi la Commission de son recours contre la décision du Directeur des contributions.

ART. 68. — *L'introduction d'une réclamation ou d'un recours ne suspend pas l'exigibilité de l'impôt et des intérêts. Dans des cas spéciaux, le Directeur des contributions peut faire surseoir au recouvrement.*

Néanmoins toute nouvelle taxation pour les exercices subséquents, du chef de l'imposition faisant l'objet de la réclamation ne deviendra exigible qu'après que le Directeur des contributions aura statué sur la réclamation précédente.

Déférant au désir exprimé par un membre de la section centrale, nous complétons le rapport par la note suivante :

« Plusieurs membres déclarent préférer au recours administratif, le recours judiciaire. Le système proposé laisse subsister l'intervention du directeur provincial des contributions, et celle de la Cour d'appel. Le premier de ces recours, déclarent-ils, n'offre aucune garantie sérieuse. Quant à la Cour d'appel,

stel Glynmans te vervangen door den volgende tekst :

ART. 1. — *De alinea's 2, 3 en 4 van artikel 56 der samengeordende wetten betreffende de belastingen op het inkomen worden ingetrokken.*

ART. 2. — *De artikelen 65, 66 en 68 worden aangevuld en gewijzigd als volgt :*

ART. 65. — *Binnen drie maanden na deze betekening, kan de belastingsschuldige, hetzij mondeling of schriftelijk, zijne bezwaren tegen de beslissing van den Directeur der belastingen indienen bij eene Commissie wier samenstelling en werking bij Koninklijk besluit zijn bepaald.*

Alvorens in dienst te treden, leggen de leden van deze Commissie in handen van den controleur den eed af, hunne taak op gansch onpartijdige wijze te vervullen en de beraadslagingen, waaraan zij deel genomen hebben, geheim te houden.

De beslissingen van de Commissie moeten met redenen omkleed zijn.

ART. 66. — *Van de beslissingen dezer Commissies kunnen de Directeur der belastingen zoowel als de belastingsschuldigen in beroep komen bij het Hof van Beroep, in welks gebied de bestreden aanslag vastgesteld is.*

Indien het bedrag van de betwisting de som van 500 frank overschrijdt, kan van de betwisting, zo door den Directeur der belastingen als door den schatplichtige, in beroep worden gegaan bij het Hof van Beroep van het rechtsgebied binnen hetwelk de betwiste aanslag geschiedt.

Het beroep van den belastingsschuldige bij het Hof van Beroep zal onwankelbaar zijn, zelfs indien de belastingsschuldige de Commissie niet zou in kennis hebben gesteld met zijn beroep tegen de beslissing van den Directeur der belastingen.

ART. 68. — *Door het indienen van bezwaren of van beroep, wordt de invorderbaarheid der belasting en der interesten niet geschorst. De Directeur der belastingen kan echter, in bijzondere gevallen, de invordering uitstellen.*

Echter zal iedere nieuwe aanslag voor de volgende dienstjaren, uit hoofde van de belasting die het voorwerp uitmaakt van de bezwaarindiening, slechts invorderbaar worden nadat de Directeur der belastingen over de voorgaande bezwaarindiening zal uitspraak hebben gedaan.

Gehoor gevend aan het verlangen van een lid der middenafdeeling, vullen wij het verslag met de volgende nota aan :

« Verschillende leden verklaren het rechterlijk beroep te verkiezen boven het bestuursberoep. De voorgestelde regeling laat de tusschenkomst bestaan van den provincialen directeur der belastingen alsmede die van het Hof van Beroep. Het eerste van deze beroepen, zeggen zij, biedt geen ernstigen

elle juge généralement sur pièces, sans témoins, sans expertise. La plupart des justiciables n'osent pas entamer une procédure devant la Cour d'appel, surtout lorsqu'il s'agit de sommes d'une importance relativement restreinte.

« Les mêmes membres aimeraient mieux voir voter la proposition de loi « sur le recours judiciaire en matière d'impôts directs » déposée le 27 avril 1922 par MM. Van Dievoet, Housiaux et consorts (Doc. parl. Ch. 1922, n° 186). Néanmoins, afin de ne pas faire échouer la réforme proposée, qui, tout en ne leur donnant pas satisfaction, constitue cependant une amélioration, ils déclarent renoncer à demander un vote de la section centrale sur ce projet. »

Nous reproduirons ci-dessus le texte de la proposition de loi de MM. Van Dievoet et consorts.

Le Rapporteur,
EMMANUEL DE WINDE.

Le Président,
MAX HALLET.

waarborg. Wat het Hof van Beroep betreft, dit vonnist gewoonlijk op grond van stukken, zonder getuigen, zonder deskundig onderzoek. Meestal de schatplichtigen wagen het niet eene procedure aan te vangen bij het Hof van Beroep, vooral niet wanneer het slechts over geringe sommen gaat.

» Dezelfde leden zouden liever het wetsvoorstel goedkeuren « betreffende het beroep voor de rechtbanken in zake rechtstreeksche belastingen », ingediend den 27 April 1922 door de heeren Van Dievoet, Housiaux e. s. (*Gedr. Stukken*, Kamer 1922, n° 186). Ofschoon de voorgestelde hervorming hen niet volkomen bevredigt, willen zij ze toch niet doen mislukken, daar zij eene verbetering invoert, en daarom verklaren zij ervan af te zien, eene stemming van de middenafdeeling over dit punt te vragen. »

Als bijlage geven wij den tekst van het wetsvoorstel van de heeren Van Dievoet e. s.

De Verslaggever,
EMMANUEL DE WINDE.

De Voorzitter,
MAX HALLET.

*Proposition de loi de M. Van Dievoet
relative au recours judiciaire en matière
d'impôts directs.*

ARTICLE PREMIER.

Dans le délai de six mois à partir de la remise de l'avertissement-extrait du rôle, le contribuable peut prendre son recours contre la taxation dont il est l'objet.

ART. 2.

Les règles de la compétence et du ressort s'appliquent en matière fiscale.

ART. 3.

L'introduction du recours ne suspend pas l'exigibilité de l'impôt porté au rôle. Le tribunal saisi peut faire surseoir au paiement de tout ou partie de l'impôt faisant l'objet du recours.

ART. 4.

Sont abrogées toutes dispositions légales déférant aux directeurs provinciaux des contributions, aux députations permanentes et aux Cours d'appel les contestations en matière d'impôt.

ART. 5.

La présente loi entrera en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur*. Les articles 2, 3 et 4 s'appliqueront à toutes affaires dont les Cours d'appel n'auront pas été saisies à cette date.

*Wetsvoorstel door den heer Van Dievoet
betreffende het beroep voor de rechtbanken
in zake rechtstreeksche belastingen.*

EERSTE ARTIKEL.

Binnen een tijd van zes maanden, vanaf het bestellen van het aanslagsbiljet-uittreksel uit de rol, kan de belastingsschuldige beroep instellen tegen het bedrag waarvoor hij is aangeslagen.

ART. 2.

De regelen betreffende de bevoegdheid en het gebied zijn van toepassing in belastingzaken.

ART. 3.

De invorderbaarheid der belasting, in de rol voorzien, wordt door het instellen van het beroep niet geschorst. De rechtbank, die er kennis van neemt, kan uitsel verleenen voor de volle of gedeeltelijke betaling der belasting, tegen welke het beroep is ingesteld.

ART. 4.

Al de wetsbepalingen, krachtens welke de geschillen in zake belastingen zijn opgedragen aan de provinciale bestuurders der belastingen, aan de bestendige deputatiën en aan de Hoven van beroep, worden ingetrokken.

ART. 5.

Deze wet treedt in werking vanaf den dag waarop zij in het *Staatsblad* wordt bekendgemaakt. De artikelen 2, 3 en 4 zijn van toepassing op al de zaken, die op dien dag niet voor de Hoven van beroep werden aangebracht.

TABLEAU DES TEXTES

- 1° Texte des lois coordonnées ;
- 2° Texte de la proposition de loi ;
- 3° Texte proposé par la Section centrale.

TABEL DER TEKSTEN

- 1° Tekst van de samengeordende wetten ;
- 2° Tekst van het wetsvoorstel ;
- 3° Tekst voorgesteld door de Middenafdeeling.

Texte des lois coordonnées.

Texte de la proposition de loi.

Tekst van het wetsvoorstel.

PREMIER ARTICLE.

EERSTE ARTIKEL.

Il est ajouté ce qui suit à l'article 55 des lois relatives aux impôts sur les revenus, coordonnées par arrêté royal du 8 janvier 1926 :

Aan artikel 55 van de wetten betreffende de belastingen op de inkomsten, samengeordend bij Koninklijk besluit van 8 Januari 1926, wordt toegevoegd hetgeen volgt :

ART. 55. — Le contrôleur prend pour base de l'impôt le chiffre des revenus déclarés, à moins qu'il ne le reconnaisse inexact. Dans ce dernier cas, il peut le rectifier; mais il fait connaître en tel cas à l'intéressé, avant d'établir l'imposition, le chiffre qu'il se propose de substituer à celui de la déclaration, en indiquant les motifs qui lui paraissent justifier le redressement et il invite, en même temps, l'intéressé à présenter s'il y a lieu, dans un délai de vingt jours, ses observations par écrit ou verbalement.

« En cas de désaccord entre le contribuable ou les délégués de son organisation professionnelle et le contrôleur, le différend sera soumis à l'appréciation d'une Commission siégeant au chef-lieu de chaque contrôle et dont la composition et le fonctionnement sont réglés par arrêté royal.

« Ingeval de belastingplichtige of de afgevaardigden van zijn beroepsvereniging en de controleur het met elkaar niet eens zijn, wordt het geschil aan de beoordeeling onderworpen van een Commissie zetelende in elke controle-hoofdplaats en wier samenstelling en werking bij Koninklijk besluit worden geregeld.

» Préalablement à leur entrée en fonctions, les membres de cette Commission prêtent entre les mains du contrôleur le serment de s'acquitter de leur mission en toute impartialité et de garder le secret des délibérations auxquelles ils ont participé.

» Alvorens zij in dienst treden, leggen de leden van deze Commissie, in handen van den controleur, den eed af van hunne opdracht onpartijdig te vervullen en het geheim te bewaren van de beraadslagingen waaraan zij hebben deelgenomen.

» L'avis motivé de la commission est notifié au contribuable ou aux délégués de son organisation professionnelle par le contrôleur, qui l'informe en même temps de la somme à laquelle il se propose de le taxer.

» Het beredeneerd advies van de Commissie wordt aan den belastingplichtige of aan de afgevaardigden van zijn beroepsvereniging beteekend door den controleur die hem, terzelfder tijd, het bedrag doet kennen van de taxatie welke hij voornemens is op hem toe te passen.

» Si cette taxation est conforme à l'avis de la Commission, toute réclamation du contribuable devant la juridiction contentieuse sera rejetée, à moins qu'il n'apporte la preuve du chiffre exact de ses bénéfices.

» Strookt deze taxatie met het advies van de Commissie, dan zal ieder bezwaar van den belastingplichtige voor de afdelingen geschillen gebracht, worden afgewezen, tenzij hij de juistheid van het bedrag zijner winsten bewijst.

» Si cette taxation n'est pas conforme à l'avis de la Commission, l'avis incombe à l'administration pour autant que le bénéfice retenu pour l'assiette de l'impôt excède la proposition de la Commission.

» Strookt deze taxatie niet met het advies van de Commissie, dan is het bestuur gehouden het bewijs te leveren, in zoo verre de voor den omslag der belasting inaanmerking genomen winst, het voorstel der Commissie overschrijdt.

» Si, malgré une demande formelle du contribuable, l'examen de l'affaire

» Indien, ondanks een uitdrukkelijke aanvraag van den belastingplichtige, het

Texte proposé par la Section centrale.

—

(A supprimer.)

Tekst door de Middenafdeeling
voorgesteld.

—

(Doen wegvallen.)

Tekst van de samengeordende
wetten.

—

ART. 55. — De controleur neemt tot grondslag der belasting het cijfer der aangegeven inkomsten, tenzij hij het onjuist bevindt. In dit laatste geval, kan hij het verbeteren, doch in dit geval doet hij, alvorens den aanslag vast te stellen, aan den belanghebbende kennen welk cijfer hij van plan is in de plaats van het aangegeven cijfer te stellen; tevens vermeldt hij de redenen die, naar zijne meening, deze wijziging wettigen en noodigt hij den belanghebbende uit om, bij voorkomend geval, zijne aanmerkingen mondeling of schriftelijk in te dienen binnen een tijdsverloop van twintig dagen.

Texte de la loi.

Texte de la proposition de loi.

Tekst van het wetsvoorstel.

n'a pas été déferé à la Commission, la charge de la preuve incombera exclusivement en cas de réclamation, au contrôleur.

« S'il n'y a pas eu de demande du contribuable et que le différend n'a pas été soumis à la Commission, en cas de litige contentieux, la Commission d'Appel est tenue de solliciter l'avis de la Commission consultative, avant de pouvoir statuer comme il appartiendra. »

ART. 2.

L'article 14 de la loi du 28 février 1924, complétant l'article 56, est remplacé par le texte suivant :

« Dans ce cas, le contrôleur demandera l'avis de la Commission consultative, visée par l'article 1er. En cas de fraude, négligence ou inexactitude grave constatée, le contribuable supportera, en tout état de cause, le fardeau de la preuve devant la juridiction contentieuse. »

ART. 56. — En l'absence de déclaration, à défaut de remise des pièces justificatives ou en cas de présomption grave d'inexactitude, l'administration pourra établir d'office la taxe du redevable, en raison du montant présumé des revenus imposables.

[Dans ce cas, le contrôleur pourra, avant d'établir l'imposition, entendre une commission dont la composition et le fonctionnement sont réglés par le Ministre des Finances.

Préalablement à leur entrée en fonctions, les membres de cette commission prêtent entre les mains du contrôleur le serment de s'acquitter de leur mission en toute impartialité et de garder le secret des délibérations auxquelles ils ont participé.

Les avis de la commission doivent être motivés.] (Loi du 28 février 1924, art. 14.)

ART. 3.

L'article 61 des lois coordonnées est remplacé par le suivant :

« Dans le délai de six mois à partir de la remise de l'avertissement du rôle, le contribuable peut prendre recours contre la taxation dont il est l'objet.

ART. 61. — Les redevables des taxes et supertaxes peuvent se pourvoir en réclamation contre le montant de leur cotisation auprès du directeur des contributions qui a rendu les rôles exécutoires.

onderzoek van de zaak niet aan de Commissie werd opgedragen, zal de bewijslast, in geval van bezwaar, uitsluitend door den controleur moeten gedragen worden.

« Heeft de belastingplichtige geen aanvraag ingediend en werd het geschil niet aan de Commissie onderworpen, in geval van geschil in betwiste zaken, dan is de Commissie van beroep er toe verplicht het advies in te winnen van de raadgevende Commissie, alvorens naar behooren te kunnen uitspraak doen.

ART. 2.

Artikel 14 der wet van 28 Februari 1924, tot aanvulling van artikel 56, wordt door navolgenden tekst vervangen :

« In dit geval, zal de controleur het advies van de bij het eerste artikel bedoelde raadgevende Commissie inwinnen. In geval van bedrog, onachtzaamheid of vastgestelde zware onnauwkeurigheid, zal de belastingplichtige, allesszins, den bewijslast voor de afdeeling geschillen te dragen hebben. »

ART. 3.

Artikel 61 van de samengecordende wetten wordt door navolgenden tekst vervangen :

« De belastingplichtige kan, binnen den termijn van zes maanden, te rekenen van af de overhandiging van het aanslagbiljet, zijn verhaal nemen tegen de op hem toegepaste taxatie. »

Texte proposé par la section centrale.

Tekst door de middenafdeeling voorgesteld.

Tekst van de samengeordende wetten.

ARTICLE PREMIER.

EERSTE ARTIKEL.

Art. 1. — Sont supprimés les alinéas 2, 3 et 4 de l'article 56 des lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus.

Art. 1. — De alinéas 2, 3 en 4 van artikel 56 der samengeordende wetten betreffende de belastingen op de het inkomen worden ingetrokken.

ART. 56. — Bij niet-aangifte, bij niet-overlegging van de bewijsstukken of in geval van ernstig vermoeden van onnauwkeurigheid kan het beheer de belasting van den belastingplichtige van ambtswege vaststellen op grond van het vermoedelijk bedrag der belastbare inkomsten.

[In dit geval kan de toezien, alvorens den aanslag vast te stellen, eene commissie hooren, waarvan de samenstelling en de werkwijze door den Minister van Financiën worden geregeld.

Alvorens in dienst te treden, leggen de leden dier commissie in handen van den toezien den eed af, hunne taak op gansch onpartijdige wijze te vervullen en de beraadslagingen, waarvan zij deelgenomen hebben, geheim te houden.

De adviezen van de commissie moeten met redenen omkleed zijn.] (Wet van 28 Februari 1924, art. 14.)

ART. 2.

Sont complétés et modifiés comme suit les articles 65, 66 et 68.

ART. 2.

De artikelen 56, 66 en 68 worden aangevuld en gewijzigd als volgt :

Art. 65. — Dans les trois mois de cette notification le contribuable peut par requête motivée soumettre ses observations, verbalement ou par écrit, à l'encontre de la décision du Directeur des contributions, à une Commission

Art. 65. — Binnen de drie maanden na deze beteekening, kan de belastingsschuldige, hetzij mondeling of schriftelijk, zijne bezwaren legen de beslissing van den Directeur der belastingen indien hij bij eene Commissie wier

Art. 61. — Zij, die de belastingen en de « supertaxe » verschuldigd zijn, kunnen hunne bezwaren tegen het bedrag van hunnen aanslag indienen bij den bestuurder der belastingen, die de rollen invorderbaar heeft verklaard.

Texte des lois coordonnées.

Sous peine de déchéance, les réclamations doivent être présentées avant le 31 octobre de la seconde année de l'exercice, sans cependant que le délai puisse être inférieur à six mois à partir de la date de l'avertissement de sa réclamation.

ART. 65. — Le directeur des contributions statue, par décision motivée qui est notifiée au contribuable par lettre recommandée à la poste.

ART. 66. — Les décisions des directeurs des contributions peuvent être l'objet d'un recours devant la Cour d'Appel, dans le ressort de laquelle la cotisation attaquée est établie.

ART. 68. — L'introduction d'une réclamation ou d'un recours ne suspend pas l'exigibilité de l'impôt et des intérêts. Toutefois, dans des cas spéciaux, le directeur des contributions peut faire surseoir au recouvrement.

Texte de la proposition de loi.

ART. 4.

Ce recours est porté devant la Commission d'appel cantonale. Cette Commission est présidée par le Juge de Paix du canton ou par son suppléant ayant comme assesseurs un délégué de l'administration des Finances et un délégué des contribuables.

Tekst van het wetsvoorstel.

ART. 4.

Dit verhaal wordt gebracht voor de kantonale Commissie van beroep. Deze Commissie wordt voorgezeten door den Vrederechter van het kanton af door zijn plaatsvervanger, hebbende als bijzitters een afgevaardigde van het bestuur van Financiën en een afgevaardigde der belastingplichtigen.

Texte proposé par la section centrale.

dont la composition et le fonctionnement sont réglés par arrêté royal.

Préablement à leur entrée en fonctions, les membres de cette Commission prêtent, entre les mains du contrôleur le serment de s'acquitter de leur mission en toute impartialité et de garder le secret des délibérations auxquelles ils auront participé.

Les décisions de la Commission doivent être motivées.

ART. 66. — Les décisions de la Commission sont rendues en dernier ressort si le montant de la contestation retardive à l'impôt discuté ne dépasse pas la somme de 500 francs.

Si le montant de la contestation dépasse la somme de 500 francs elles peuvent être l'objet, tant de la part du Directeur des contributions que de la part du contribuable, d'un recours devant la Cour d'appel, dans le ressort de laquelle la cotisation attaquée est établie.

Le recours du contribuable devant la Cour d'appel sera recevable alors même que le contribuable n'aurait pas saisi la Commission de son recours contre la décision du Directeur des contributions.

ART. 68. — L'introduction d'une réclamation ou d'un recours ne suspend pas l'exigibilité de l'impôt et des intérêts. Dans des cas spéciaux, le Directeur des contributions peut faire surseoir au recouvrement.

Néanmoins toute nouvelle taxation pour les exercices subséquents, du chef de l'imposition faisant l'objet de la réclamation ne deviendra exigible qu'après que le Directeur des contributions aura statué sur la réclamation précédente.

Tekst door de middenafdeeling voorgesteld.

samenstelling en werking bij Koninklijk besluit zijn bepaald.

Alvorens in dienst te treden, leggen de leden van deze Commissie in handen van den controleur den eed af, hunne taak op gansch onpartijdige wijze te vervullen en de beraadslagingen, waaraan zij deel genomen hebben, geheim te houden.

De beslissingen van de Commissie moeten met redenen omkleed zijn.

ART. 66. — Van de beslissingen dezer Commissiën kunnen de Directeur der belastingen zoowel als de belastingsschuldigen in beroep komen bij het Hof van Beroep, in welks gebied de bestreden aanslag vastgesteld is.

Indien het bedrag van de betwisting de som van 500 frank overschrijdt, kan van de betwisting, zoo door den Directeur der belastingen als door den schatplichtige, in beroep worden gegaan bij het Hof van Beroep van het rechtsgebied binnen hetwelk de betwiste aanslag geschiedt.

Het beroep van den belastingsschuldige bij het Hof van Beroep zal ontvankelijk zijn, zelfs indien de belastingsschuldige de Commissie niet zou in kennis hebben gesteld met zijn beroep tegen de beslissing van den Directeur der belastingen.

ART. 68. — Door het indienen van bezwaren of van beroep, wordt de invorderbaarheid der belasting en der interesten niet geschorst. De Directeur der belastingen kan echter, in bijzondere gevallen, de invordering uitstellen.

Echter zal iedere nieuwe aanslag voor de volgende dienstjaren, uit hoofde van de belasting die het voorwerp uitmaakt van de bezwaarindiening, slechts invorderbaar worden nadat de Directeur der belastingen over de voorgaande bezwaarindiening zal uitspraak hebben gedaan.

Tekst van de samengevoegde wetten.

De bezwaarschriften moeten, op straffe van verval, ingediend worden vóór den 31 October van het tweede jaar des dienstjaars, zonder dat de termijn nochtans minder dan de zes maanden mag bedragen vanaf den datum van het aanslagbiljet.

Hij, die een bezwaarschrift indient, moet niet bewijzen dat de belasting betaald werd; er wordt hem een ontvangstbewijs van zijn bezwaarschrift afgegeven.

ART. 65. — De bestuurder der belastingen doet uitspraak bij met redenen omkleede beslissing; deze wordt den belastingplichtige bij ter post aangeteekenden brief betekend.

ART. 66. — Van de beslissingen van de bestuurders der belastingen kan men in beroep komen bij het Hof van Beroep, in welks gebied de bestreden aanslag vastgesteld is.

ART. 68. — Door het indienen van bezwaren of van beroep wordt de invorderbaarheid der belasting en der interesten niet geschorst. De bestuurder der belastingen kan echter in bijzondere gevallen de invordering uitstellen.

Texte de la loi.

Texte de la proposition de loi.

Tekst van het wetsvoorstel.

ART. 5.

L'assesseur à désigner par M. le Ministre des Finances devra être au grade de contrôleur au moins.

Pour pouvoir siéger comme assesseur contribuable, il faut :

- a) Être âgé de 30 ans accomplis;
- b) Être inscrit sur les listes électorales d'une des communes du canton;
- c) Être inscrit au rôle des contributions directes d'un des contrôles du canton.

ART. 6.

Immédiatement après l'entrée en vigueur de la présente loi, il est dressé par les soins du Juge de paix, pour chaque canton, une liste d'assesseurs contributables, au nombre de vingt-quatre, choisis par lui autant que possible parmi les représentants des organisations professionnelles, commerciales et industrielles et, en tous cas, de telle façon que les différentes professions, genres de commerce et industries du canton y soient représentés.

ART. 7.

Endéans les quinze jours de l'entrée en vigueur de la présente loi, le Président du Tribunal de 1re instance désigne sur la liste des assesseurs pour chaque Commission d'appel cantonale douze assesseurs effectifs et douze suppléants et cela pour un terme d'un an.

ART. 8.

Les assesseurs ou leurs suppléants prennent part aux audiences à tour de rôle suivant un plan roulement que le Juge de paix établit en tenant compte, autant que possible, de la nature des affaires inscrites au rôle. Leur mandat est gratuit.

ART. 5.

De door den Minister van Financiën aan te wijzen bijzitter moet, ten minste, den graad hebben van contrôleur.

Om als bijzitter- belastingplichtige te kunnen zetelen, moet hij :

- a) Volle 30 jaar oud zijn;
- b) Ingeschreven zijn op de kiezerslijsten van een der gemeenten uit het kanton;
- c) Ingeschreven zijn op de rol der rechtstreekse belastingen van een der contrôles uit het kanton.

ART. 6.

Onmiddellijk na het in werking treden van deze wet, wordt, voor ieder kanton, door de zorgen van den Vrederechter, een lijst opgemaakt van de bijzitters-belastingplichtigen, ten getale van vier en twintig, zooveel mogelijk gekozen onder de vertegenwoordigers der beroeps-, handels- en nijverheidsinrichtingen en, in elk geval, zoodanig dat de onderscheidene beroepen, soorten van handel en nijverheidsbedrijven uit het kanton er vertegenwoordigd zijn.

ART. 7.

Binnen de vijftien dagen te rekenen van het in werking treden dezer wet, wijst de Voorzitter van de Rechtbank van 1re Aanleg op de lijst der bijzitters van iedere Kantonnale Commissie van beroep, twaalf werkelijke en twaalf plaatsvervangende bijzitters aan, en dit voor een termijn van één jaar.

ART. 8.

De bijzitters of hun plaatsvervangers nemen, om de beurt, deel aan de terechtzitting, volgens een plan van afwisseling, dat de Vrederechter opmaakt, mits daarbij zooveel mogelijk rekening te houden met den aard der op de rol ingeschreven zaken. Hun mandaal wordt niet bezoldigd.

Texte proposé par la section centrale.

Tekst door de middenafdeeling voorgesteld.

Tekst van de samengeordende wetten.

(Les articles 5 et suivants sont à supprimer.)

(De artikelen 5 en volgende worden weggelaten.)

Texte de la proposition de loi.

Tekst van het wetsvoorstel.

ART. 9.

Les audiences de la Commission d'appel cantonale se tiennent dans les locaux de la Justice de Paix et sont publiques.

ART. 9.

De terechtzittingen van de Kantonmale Commissie van beroep worden gehouden in de lokalen van het Vredegerecht en zijn openbaar.

ART. 10.

Les causes sont introduites et jugées d'après les règles inscrites au Livre premier du Code de procédure civile, sauf les exceptions y apportées par la présente loi.

ART. 10.

De zaken worden aanhangig gemaakt en gevonnist volgens de regelen voorzien in het eerste Boek van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering, behoudens de door deze wet daaraan toegebrachte uitzonderingen.

ART. 11.

L'introduction du recours ne suspend pas l'exigibilité de l'impôt porté au rôle. Le tribunal saisi peut faire surseoir au paiement de tout ou partie de l'impôt faisant l'objet du recours.

ART. 11.

Het indienen van het verhaal schorst niet de invorderbaarheid van de ter rolle gebrachte belasting. De rechtbank bij welke de zaak aanhangig is gemaakt kan de betaling opschorsen van geheel of van een gedeelte der belasting die het voorwerp van het verhaal uitmaakt.

ART. 12.

Toutes dispositions légales déferant les contestations en matière d'impôts aux Directeurs provinciaux des contributions, aux Députations permanentes et aux Cours d'appel sont abrogées.

ART. 12.

Alle wettelijke bepalingen waarbij de betwistingen in zake van belastingen worden opgedragen aan de provinciale Belastingbestuurders, aan de bestendige Deputaties en aan de Hoven van Beroep zijn ingetrokken.

ART. 13.

Les affaires dont les juridictions précitées n'auront pas été saisies lors de l'entrée en vigueur de la présente loi seront réglées suivant les dispositions ci-dessus.

ART. 13.

De zaken welke bij vorenvermelde rechtsmachten niet werden aanhangig gemaakt, bij het in werking treden van deze wet, worden geregeld volgens bovenstaande bepalingen.

ART. 14.

La présente loi entrera en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur*.

ART. 14.

Deze wet treedt in werking den dag van hare bekendmaking in den *Moniteur*.